

Statenvoorstel

Vergaderdatum GS: 18 september 2023

Portefeuillehouder: van Leeuwen

Uiterlijke beslistermijn: n.v.t.

Documentnummer: PZH-2023-838916522

Onderwerp

Najaarsnota 2023

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

De Begroting 2023 is door Provinciale Staten in november 2022 vastgesteld. Deze Najaarsnota is na de Voorjaarsnota de tweede en laatste tussentijdse rapportage waarin die vastgestelde begroting wordt bijgesteld. In dit product zijn een beperkt aantal bijstellingen opgenomen die betrekking hebben op bestaand beleid. Dit geeft aan het nieuw gevormde college de mogelijkheid om de beschikbare (financiële) ruimte te benutten voor de nadere invulling van het coalitieakkoord.

Inhoud

In de provinciale planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) biedt de Najaarsnota de tweede mogelijkheid om bijstellingen door te voeren op de primaire Begroting 2023. Na de primaire Begroting in november 2022 is de Voorjaarsnota in juli 2023 door Provinciale Staten vastgesteld. Beide producten zijn online te raadplegen via <https://zuidholland.pcportal.nl/>.

In deze Najaarsnota worden de bijstellingen op het niveau van de beleidsdoelen ter vaststelling aan Provinciale Staten voorgelegd. De begroting is ingedeeld in zeven ambities, waarna het Overzicht Algemene middelen en Organisatie volgt. Elke ambitie is vervolgens onderverdeeld in meerdere beleidsdoelen die door Provinciale Staten zijn vastgesteld. Elk beleidsdoel is uitgewerkt in beleidsprestaties. Met deze beleidsprestaties geeft het college van Gedeputeerde Staten aan wat ze gaat doen om de beleidsdoelen te realiseren.

In deze Najaarsnota 2023 worden de beleidsmatige en financiële wijzigingen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2023 verwerkt en toegelicht. De bijstellingen in deze Najaarsnota komen door:

- a) autonome ontwikkelingen (zoals provinciefonds, extra bijdragen vanuit het Rijk);
- b) door verschuivingen in de planning; of
- c) door ontwikkelingen die bij het opstellen van de Begroting 2023 en Voorjaarsnota 2023 nog onvoldoende concreet waren.

Samenvattend financieel beeld

In de Najaarsnota 2023 zijn diverse financiële bijstellingen opgenomen, waarvan een aantal ook meerjarige financiële effecten hebben. Omdat deze mutaties starten in 2023, zijn ze in de Najaarsnota gepresenteerd. Het merendeel van de bijstellingen betreffen aframingen, doorschuiven van middelen en in een enkel geval een claim op toekomstige financiële middelen, ondanks het beleidsarme karakter van het product.

In de Najaarsnota is een totaal aan lasten opgenomen van € 839 mln. De baten bedragen € 829,3 mln. Het verschil van € 9,7 mln wordt gedekt door het inzetten van bestemmingsreserves en de algemene reserve. De lasten dalen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2023 met € 54 mln. De baten stijgen ten opzichte van de Voorjaarsnota met € 12 mln. Het totale saldo van baten en lasten stijgt met € 66 mln. Doordat een bedrag van € 35,3 mln terugvloeit naar de bestemmingsreserves bedraagt de mutatie op het begrotingsaldo € 30,7 mln.

In deze Najaarsnota zijn de positieve effecten vanuit de meicirculaire 2023 verwerkt. In onze brief van 16 juni hebben wij dit al toegelicht ([PZH-2023-834945189](https://www.zuidholland.nl/documenten/2023/06/16/2023-834945189)). De hogere uitkering uit het

provinciefonds leidt tot een positief effect op het structurele negatieve begrotingssaldo zoals deze eerder is gepresenteerd. Onderdeel van de meicirculaire zijn ook een aantal taakmutaties en een decentralisatie uitkering: in die gevallen ontvangen we middelen van het Rijk waar in deze Najaarsnota ook de bijbehorende lasten voor worden geraamd.

Begrotingssaldo

Het begrotingssaldo bedroeg € 27,6 mln negatief bij Voorjaarsnota 2023. De ontwikkelingen in de Najaarsnota hebben een positief effect op het begrotingssaldo van € 30,7 mln waardoor een begrotingssaldo resteert van € 3,1 mln positief in 2023. Dit wordt verrekend met de algemene reserve.

Na verrekening van bovenstaand saldo bedraagt de algemene reserve € 290,1 mln, waarvan een Bufferreserve Weerstandscapaciteit van € 32,1 mln. Daarmee bedraagt de vrij te besteden algemene reserve € 258 mln bij Najaarsnota 2023.

Doorschuiven van middelen

In deze Najaarsnota zijn diverse (meerjarige) bijstellingen opgenomen waarbij budgetten uit 2023 en 2024 doorschuiven naar toekomstige jaren. Dit betreft met name ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland en beleidsdoel 5-1 - Gezonde natuur. Dergelijke bijstellingen volgen vanuit actuele inzichten over het verwachte bestedingsritme. Het doorschuiven van deze budgetten gebeurt grotendeels via bestemmingsreserves die eerder door Provinciale Staten zijn ingesteld. De middelen blijven daardoor beschikbaar voor de betreffende beleidsdoelstellingen. Dergelijke meerjarige mutaties zijn niet altijd eenvoudig te herleiden uit de financiële tabellen die in deze Najaarsnota 2023 zijn opgenomen. Om dit te ondervangen zijn dergelijke bijstellingen expliciet toegelicht bij de derde w-vraag per ambitie. Ook is er een tabel opgenomen onder Financieel beeld, Hoe is de Najaarsnota 2023 opgebouwd, Lasten.

Indexeren / prijscompensatie

Er vinden bij de Najaarsnota geen mutaties plaats op de stelpost prijscompensatie. Alle mutaties prijscompensatie gerelateerd aan 2023 zijn verwerkt bij Begroting 2023 en de stelpost prijscompensatie voor het jaar 2023 bedraagt nihil. De verzoeken tot prijscompensatie vanuit de ambities op basis van de stelpost opgenomen in de Kadernota 2024 zijn onderdeel van de Begroting 2024.

Opvolging eerdere toezeggingen

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2023 en Najaarsnota 2024 is in de commissie BMM (BMM, 24 mei 2023) en PS aandacht gevraagd voor de leesbaarheid. Naar aanleiding daarvan heeft de gedeputeerde Financiën toegezegd om de leesbaarheid te vergroten door een classificatie toe te voegen van de begrotingsbijstellingen. Vanuit de Staten werd de behoefte geuit om een duidelijk onderscheid aan te brengen tussen bijstellingen die betrekking hebben op reeds vastgesteld beleid en bijstellingen die als 'nieuw' getypeerd kunnen worden.

In deze Najaarsnota is hieraan invulling gegeven door in elke ambitie in de toelichting op de 3e W-vraag 'Wat mag dat kosten?' per bijstelling een classificatie toe te voegen:

- Nieuw besluit;
- Bestaand beleid.

Onder de classificatie 'Nieuw besluit' zijn alle bijstellingen opgenomen waar nog geen eerdere besluitvorming van PS aan ten grondslag ligt. In de Najaarsnota is dit nader toegelicht bij het onderdeel 'Leeswijzer'. We verwachten dat deze classificatie invulling geeft aan de eerder geuite behoefte om de leesbaarheid te vergroten en daarmee de besluitvorming door PS faciliteert.

Een andere door gedeputeerde Financiën gedane toezegging is om de 'overige lasten' beter te duiden in 2023 (COR, 30 nov. 2022; COR/BMM, 24 mei 2023). Als gevolg daarvan zijn de grafieken ingevoegd bij de 3^e w-vraag van de ambities gewijzigd. In eerdere P&C producten werd een onderscheid gemaakt tussen Arbeidskosten, Kapitaallasten, Reservemutaties (lasten gedekt uit reserves) en Overige lasten. Vanaf de Najaarsnota 2023 is dit gewijzigd in de volgende categorieën:

- Arbeidskosten
- Kapitaallasten
- Subsidies en inkomensoverdrachten
- Overige lasten

In de Leeswijzer in de Najaarsnota is hier een nadere toelichting over opgenomen. Met deze gewijzigde indeling is er een scherper onderscheid gemaakt tussen de opbouw van de lasten en de wijze waarop deze gedekt worden. De indeling maakt ook visueel inzichtelijk dat de categorie 'subsidies en inkomensoverdrachten' een substantieel deel uitmaakt van de provinciale begroting.

Proces

Het verdere proces onder voorbehoud:

Technische sessie	23 oktober 2023
<u>Statencommissies:</u>	
Bereikbaarheid en Wonen	25 oktober 2023
Ruimte en Milieu	25 oktober 2023
Economie en Energie	25 oktober 2023
Landelijk gebied	1 november 2023
Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	1 november 2023
Provinciale Staten	8 november 2023

Procedure

N.v.t.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 18 september 2023, met het besluitnummer PZH-2023-838916522;

Gelet op de artikelen 105, 143, 145, 193 t/m 195 van de Provinciewet, de artikelen 7, 22 en 23 van het Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten (BBV), artikel 4:25, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht, en artikel 5, eerste lid van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013;

Besluiten:

1. Vast te stellen de Najaarsnota 2023;
2. Vast te stellen de mutaties op de budgetten van de beleidsdoelen voor jaarschijf 2023 en de meerjarige effecten, zoals opgenomen in het ambitieplan onder de raming baten en lasten;
3. Vast te stellen de mutaties in het begrotingssaldo;
4. Vast te stellen de mutaties op de investeringskredieten;
5. Vast te stellen de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
6. Vast te stellen de opheffing van de reserve per 31-12-2023 van Reserve Regionale gebiedsgerichte economische projecten;
7. Vast te stellen het Besluit subsidieplafonds Najaarsnota 2023;
8. Het Besluit subsidieplafonds Najaarsnota 2023 bekend te maken in het provinciaal blad.

Den Haag, 8 november 2023

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Wvd. Griffier
Mr. M. Pe

Voorzitter
drs. J. Smit

Bijlagen:

Najaarsnota 2023

Bijlagenboek Najaarsnota 2023

Besluit subsidieplafonds Najaarsnota 2023

Den Haag, 18 september 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Secretaris
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Voorzitter
drs. J. Smit